

nem, mediātē verō postquam Deus dedit esse primordialibus causis, & in hoc sensu etiam verum est, quod à Deo deriuatur omnibus esse, & viuere.

Ad authoritates adductas ex illa Theologia secundum Ægyptios similiter potest responderi. Deinde non est verisimile, quod tam diu latuisset dicta Theologia, si inter germana Aristotelis opera computanda foret; item authoritas libri de causis non est tanta, quin absolute negari possit, imò illa doctrina libri de causis videtur accedere ad doctrinam Arabum, & Saracenorum existimantium causas secundas nihil agere, sed ad earum præsentiam causam primam omnia præstare, cuius rei indicium maximum est, siquidem author libri de causis fuit quidam Arabs, teste Pico Mirandulano, nomine Abucates A. uena.

Ad secundā probationem desumptā ex rationibus respondentur. Ad primā.

Ad solutiones rationum à Patre Raynau. do allatarum deueniendum est, & primo ad primam, quam desumpsit ex S. Bonauentura in secundo distincti. 37. art. 1. quæst. 1. cuius vis in eo sita est, quod omnis potentia creata non sit purè actiua, vt ergo respondeatur, vtque eius solutio fiat euidenter, sic eam reduco ad formam syllogisticam: Potentia, quæ non est de se purè actiua, debet adiuuari ab ea, quæ est actus purus; sed huiusmodi est omnis causa creata; Probatur: Potentia defectiua non est purè actiua; sed omnis potentia creata, quantum est de se, est defectiua, ergo debet adiuuari à concursu Dei.

Respondeo distinguendo maiorem; eamque concedo de ea potentia, quæ non est purè actiua, nec quoad virtutem agendi, nec quoad applicationem virtutis, quo pacto se habent causæ creatæ respectu actionum supernaturalium, neque enim sunt purè actiue quoad virtutem agendi, nec quoad applicationem virtutis, sed à gratia actuali debent eleuari, & vnà concurrere ad eliciendum illum actum supernaturalē: at nego maiorem de potentia actiua quoad applicationem virtutis, vnde ad minorem dico quod potentia creata, licet de se non sit purè actiua, quia illam virtutem non habet à se, sed dependet in conferuari à Deo; quoad hoc non sit purè actiua, attamen quoad applicationem virtutis non est impotens, dummodò sit ad obiectum sibi proportionatum, ordinisque naturalis, nec quoad hoc debet censeri defectiua, sed tantum quoad entitatem potentie, quæ entitas dependet in conferuari ab ipso Deo.

Ad secundā

Ad secundam concessā maiori, concedo etiam vnā partem minoris, & nego alteram; concedo, inquam, quod effectus statim atque est ens, dependeat à Deo non quidem effectiue, sed per conseruationem; negandum autem est cum Aureolo, quod conseruatio sit continuata productio; vult enim differre, probat hoc autem primo, quia productio rei in instanti, in quo est, non est continuatio: sed in toto tempore sequenti, ergo conseruatio non est aliqua productio. Secundo, Si conseruatio esset productio continua, ipsa productio haberet de se, quod esset continua; At hoc patet esse falsum. Deinde euidentis est, quod conseruatio, & productio sint quid diuersum, quia etiam secundum aduersarias Deus immediatē, & se solo conseruat crea-

turas, non tamen eas producit se solo, sed cum causis secundis, etiam ex communi opinione; conseruat tamen eas, vt dixi, se solo, ergo conseruatio non est continuata productio, alioquin sicut productio est etiam à causa secunda, ipsa conseruatio esset pariter à causa secunda: hoc autem non admittent aduersarij.

Quare ad hoc argumentum concedendum est, quod Deus res omnes immediatē conseruet, non tamen immediatē concursu ad earum productionem concurrat. Ad id verò, quod subditur de entibus successiuis, dico ea conferuari à Deo, imò ipsammet actionem, statim enim, atque aliquo modo res est, illic cadit sub manutentia Dei, ab eaque conseruatur; vnde nihil concludunt contra nos authoritates allatæ. Ad D. Augustinum respondeo euidentissimè patere, quod ibi loquatur contra Semipelagianos de actionibus supernaturalibus, dicebant enim illi voluntatem nostram ad actus supernaturales de se primò assurgere, & postea adiuuari à Deo, & hoc certè erat dare secundas Deo, sibi verò primas, quoad actiones supernaturales, quod est indecorum. At in actibus naturalibus etiam damus primas Deo, tum quia nos conseruat, tum quia dedit primordialibus causis esse, agendi que virtutem.

Ad tertiam

Ad tertiam iam satisfecerat Aureolus dicens, quod considerando v.g. ignem, & ignitionem ignis, non posset Deus facere, quin ignis ageret naturaliter loquendo, seu de potentia ordinaria; tamen secundum potentiam absolutam posset suspendere actum, & effectum ignis; id autem præstaret non destruyendo causam, neque immittendo contrariam formam, neque non influendo, sed per suam voluntatem impediendo causam ne agat; nam licet peccatum formaliter à nobis solis, nulloque modo à Deo sit, tamen potest Deus impedire, ne eliciatur à voluntate, etiam si voluntas eliciat actum, qui alioquin substratus foret peccato, nisi Deus per suam potentiam impediret, ne deformitas sequeretur; nam sicut Deus conseruat virtutem causarum secundarum, ita impedire potest, ne transeant in actum etiam absque immiſsione nouæ formæ, aut destructione causæ, aut influxus.

Ad quartā

Ad quartam concedo nasci prius Petrum, quàm Paulum, hoc est à Deo volente, & præordinante, non tamen influente immediatò concursu in effectum. Aut dic causas liberas se determinare, etiam quoad hoc indiuiduum potius, quàm ad aliud, v.g. mea voluntas seipsam determinat ad volitionem B. potius, quàm ad volitionem A. de causis verò necessario agentibus dico determinari ab hoc numero passo, & à circumstantijs temporis, loci, &c. v.g. cur ignis calefaciat potius lignum A. quàm lignum B. hoc prouenit, quia ignis reperit sibi applicatum, & approximatam lignum A. non verò lignum B.

Respondet Raynaudus ista omnia esse extrinseca, proindeque non posse magis hanc numero actionem, quàm aliam similem: sed hoc non officit; nam extrinsecum potest determinare in genere causæ efficientis, imò verò determinatio, quam in genere causæ efficientis habet indiuiduum, est extrinseca, ratio enim intrinseca eius indiuiduationis est ille gradus indiuiduanus,